

รายงานเอกสารหรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะได้อธิบายถึง การนิเทศการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

ความหมายของ "การนิเทศการศึกษา"

คำว่า "การนิเทศการศึกษา" นี้ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการทางด้านการศึกษาคู่จุดหมายและแนวทางการศึกษาของแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งพอจะนำมาอภิปรายได้อย่างกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

สาย ภาณุรัตน์ ได้ให้ความหมายของการนิเทศไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การให้ครูเติบโตพึ่งตนเองได้แล้ว นำผู้ที่พึ่งตนเองได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไป¹

พนัส หันนาคินทร์ กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ที่การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศมิใช่เป็นการบังคับหรือจับผิด การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงตั้งอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี²

¹สาย ภาณุรัตน์, หลักการนิเทศการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 25.

²พนัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน (พระนคร : วัฒนาพานิช, 2513), หน้า 148.

วิจิตร ชีระกุลวรุฒบางกูร และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศ คือ การช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเพื่อช่วยปรับปรุงขบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น¹

ดี เอ็ม เดซาย (D.M. Desai) ได้ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศ คือ การศึกษาถึงปัญหาทางการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ความเข้าใจในขบวนการศึกษาทุกรูปแบบเพื่อเสนอแนะ ช่วยเหลือครู ครูใหญ่และผู้บริหารการศึกษา²

ฮาโรลด์ พี อัดัมส์ และ แฟรงค์ จี ดิกกี (Harold P. Adams and Frank G. Dickey) ได้เน้นว่างานการนิเทศการศึกษาเป็นบริการที่จัดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น³

คิมบอลล์ ไวลส์ (Kimball wiles) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน การวางแผนงานร่วมกัน การปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น⁴

¹วิจิตร ชีระกุลวรุฒบางกูร, กาญจนา ศรีกาพลสินธุ์ และ สุพิชญา ชีระกุล, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชเนศ, 2519), หน้า 4.

²D.M. Desai, Some Concepts and Terms in Educational Administration (Baroda : M.S.U. Press, 1963), p. 58.

³Harold P. Adams and Frank G. Dickey, Basic Principles of Supervision (New York : American Book Co., 1953), p. 5.

⁴Kimball Wiles, Supervision for Better Schools (New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1956), p. 6.

ซารี มนัสรี ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบใหม่ ซึ่งสรุปในหลักการ ได้ดังต่อไปนี้

1. กระตุ้นครูให้ใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางการสอน (Dynamic Supervision) ให้เกิดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ปรับปรุง ส่งเสริม ลักษณะการเป็นผู้นำทางด้านการศึกษา
3. ลักษณะการนำจะต้องมาจากกลุ่มคณะ (Group) มิใช่เกิดจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด คือ อำนาจในการตัดสินใจหาควรรมาจากคณะบุคคล
4. ความเป็นผู้นำทางด้านการบริหารและด้านวิชาการมิได้รับมอบหมายแต่หมู่คณะให้ความเชื่อถือ เชื่อมั่นในความสามารถ
5. จุดมุ่งหมายอันสำคัญในการนิเทศสมัยใหม่ คือ มุ่งฝึกความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในบุคคลอื่น ๆ ควบ

ฮาร์ล อาร์ ดักลาสและคณะ (Harl R. Douglass and Others) อธิบายไว้ว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนิเทศการศึกษาและการสอน คือ การทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ปรารถนา หน้าที่ของศึกษานิเทศก์จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลคือต่อการเจริญงอกงามของนักเรียน และปรับปรุงทักษะของครูในการสร้างและใช้ปัจจัยดังกล่าวให้เป็นประโยชน์²

ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ซารี มนัสรี, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2521), หน้า 4-5.

²Harl R. Douglass and Others, Democratic Supervision in Secondary Schools (Cambridge : The Riverside Press, 1953), pp. 4-5.

วิลลาร์ด เอส. เอลส์บริ (Willard S. Elsbree) เชื่อว่า การนิเทศการศึกษา คือ ขบวนการปรับปรุงและพัฒนาสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น¹

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการปรับปรุงขบวนการเรียนการสอนดังเช่น วิจิตร ชีระกุลวรุทบางกูรและคณะ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การปรับปรุงขบวนการศึกษาให้การศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ของการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษานั้นก็เพื่อต้องการให้เกิดการสูญเสียไปทาง การศึกษาน้อยที่สุด และเป็น การส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาที่ดียิ่งขึ้น เหมาะสมกับ ความต้องการและสภาพความเป็นอยู่ในอนาคต หัวใจของความสำเร็จในการปรับปรุง การศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้สอนและวิธีการสอน ซึ่งจะต้องทำการปรับปรุงโดยใช้ขบวนการ วิธีการ และเทคนิคเฉพาะอย่าง ซึ่งงานนี้เป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ถ้าหากศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงาน เป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ก็จะมีคุณภาพและได้มาตรฐานยิ่งขึ้นทำให้ความสูญเสียไปทาง การศึกษาค่อย ๆ หดไปในที่สุด²

¹Willard S. Elsbree, et al., Elementary School Administration and Supervision 3d ed. (New York : American Book Co., 1967), p. 139.

²วิจิตร ชีระกุลวรุทบางกูร, กาญจนา ศรีกาพลินธุ์ และ สุพิชญา ชีระกุล, การนิเทศการศึกษา, หน้า 4. .

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

สาย ภาณุรัตน์ ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจองค์แห่งในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหน้าที่ โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น ซึ่งหมายถึง การเรียนการสอนและการสร้างเสริมเจริญเติบโตของนักเรียนโดยรอบคอบ คือ ทางด้านกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สุนทรียภาพ มโนภาพ และด้านสร้างสรรค์
2. ช่วยให้ครูได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชน และปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชนและช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด
3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี เพื่อเสริมความสามัคคีและรู้จักทำงานร่วมกับครู¹

วิจิตร ชีระกุลวรุศบางกูร และ สุพิชญา ชีระกุล ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ข้อ ดังนี้ คือ

1. เพื่อให้ครูได้ดำเนินการสอนตามหลักสูตร และได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
4. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุก ระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด

¹สาย ภาณุรัตน์, หลักการนิเทศการศึกษา, หน้า 25.

กระทรวงและสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของตลอดจนงานขององค์การระหว่างประเทศ¹

โทมัส เอช บริกส์ และ โจเซฟ จัสต์แมน (Thomas H. Briggs and Joseph Justman) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ซึ่งสรุปได้ 4 ข้อ คือ

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่
 - 1.1 การประชุมต่าง ๆ
 - 1.2 การจัดอบรมแบบปฏิบัติการ สัมมนาปัญหาต่าง ๆ
 - 1.3 การไปเยี่ยมชมศูนย์ทดลองต่าง ๆ
 - 1.4 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในค่านวิชากร
 - 1.5 ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียน และวิธีสอน
 - 1.6 ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา
2. การส่งเสริมความเจริญของงามของครู ได้แก่
 - 2.1 ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - 2.2 ส่งเสริมการทดลอง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูสนใจอยากจะทำ
 - 2.3 เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ (Professional Association)
 - 2.4 ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ
 - 2.5 ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้หรืองานที่ครูสนใจ
 - 2.6 ส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอาชีพครูภายในประเทศและของนานาชาติ

¹ วิจิตร ชีระกุลวรุตบางกูร และ สุพิชญา ชีระกุล, การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520), หน้า 80.

3. การปรับปรุงการสอนของครู ได้แก่
 - 3.1 การพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพเข้ามาทำการสอน
 - 3.2 การจัดงานและมอบงานที่ถูกต้องและตรงกับความสามารถของครู
 - 3.3 ให้มีโอกาสได้สังเกตการสอน
 - 3.4 เปิดประชุมอบรม เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน
 - 3.5 ทำการสาธิตการสอนที่ดีให้แก่ครู
 - 3.6 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนครูและการสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ
4. การส่งเสริมแนะนำครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและประชาคม ได้แก่
 - 4.1 ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่กระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ประชาชนในประชาคมของตน
 - 4.2 ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาคม
 - 4.3 ส่งเสริมให้มีสมาคมครูผู้ปกครองชั้นในโรงเรียน
 - 4.4 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา
 - 4.5 ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจกรรมของโรงเรียน
 - 4.6 จัดทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของประชาคม
 - 4.7 ส่งเสริมให้ครูรับผิดชอบและมีส่วนในการนำในประชาคมนั้น ๆ¹

¹Thomas H. Briggs and Joseph Justman, Improving Instruction Through Supervision (New York : Macmillan Co., 1952), pp. 5-21.

หลักพื้นฐานของกรณีพิเศษการศึกษา

1) วิทยุ สาธร ได้ให้หลักในการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับขบวนการมนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งใช้ความชำนาญ ความอดทนและความพากเพียรเป็นอย่างยิ่ง และเนื้องานนิเทศการศึกษานี้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลและสติปัญญา คีษานินเทศกัจึงต้องทำงานโดยอาศัยเหตุผลและสติปัญญา¹

เกลน จี อาย และคณะ (Glen G. Eye and Others) ได้กล่าวว่า ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีความเคารพในความคิดซึ่งกันและกัน
2. กำหนดหน้าที่ของแต่ละคนไว้ให้แน่ชัด
3. คำนึงถึงความพอใจของแต่ละคนไว้ให้แน่ชัด²

ฮา โรลด์ พี อัมมัส และ แฟรง จี คิกกี ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้ครูเป็นผู้รู้จักคิดหาวิธีการทำงานด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจหาการสอนของตนเองได้ การรู้จักคิดและนำตนเองเป็นสิ่งสำคัญมาก
2. ช่วยให้ผู้ครูรู้สึกมั่นคงและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง การช่วยให้ครูมีความรู้สึกมั่นคงเป็นเรื่องของการบำรุงขวัญ และกำลังใจซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน

¹วิทยุ สาธร, หลักการบริหารการศึกษา (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 388.

²Glen G. Eye and Others, Supervision of Instruction (New York : American Book Company, 1971), p. 28.

3. ช่วยให้ครูมีความคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน
4. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียน
5. ช่วยให้ครูเข้าใจหลักปรัชญาการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักแห่งประชาธิปไตย¹

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักการนิเทศการศึกษาของทุกแนวคิดจะเป็นขบวนการประชาธิปไตย เป็นการสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะและขณะเดียวกันก็มุ่งส่งเสริมความคิดริเริ่มการย้ายและส่งเสริมความคิดอย่างเสรีแก่ครูในการตัดสินใจเลือกวิถีทางแก้ปัญหาของตนเอง ซึ่งสรุปเป็นข้อ ๆ ดังคำกล่าวของ ชาร์ลี มณีศรี คือ

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญของงานแก่ครู โดยทั่วไป
2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย
3. การนิเทศเป็นขบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์
4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์
6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียน และชุมชนโดยเฉพาะในชนบท²

¹Harold P. Adams and Frank G. Dickey, Basic Principles of Supervision, pp. 22-23.

²ชาร์ลี มณีศรี, การนิเทศการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ บางแสน, 2520), หน้า 9-13.

บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

คิมบอลด์ วิลส์ (Kimball Wiles) ได้กล่าวถึงหน้าที่พื้นฐานของศึกษานิเทศก์ คือ การปรับปรุงการเรียนของเด็ก ผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศไม่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนในห้องเรียนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การนิเทศก็ไร้ความหมาย การจัดการ อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและสวัสดิภาพของครูจะมีความสำคัญผูกพัน เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนการสอนของเด็กและครู เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศเป็นกิจกรรมที่ให้บริการช่วยเหลือครูให้ครูได้ทำงานให้ดียิ่งขึ้น¹

ซารี มณีศรี ได้สรุปหน้าที่ทั่วไปของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ คือ

1. ช่วยเหลือ แนะนำ โรงเรียนในค่านวิชาการและการบริหาร
2. เสนอแนะข้อคิดเห็นต่อกรมในค่านวิชาการและการบริหาร
3. ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายวิชาการกับฝ่ายบริหาร
4. ตรวจโรงเรียนในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่
5. ดำเนินการนิเทศและอบรมครูในโรงเรียนที่สังกัด
6. ผลิตและเผยแพร่เอกสารทางวิชาการและอุปกรณ์การศึกษา
7. ค้นคว้า ทดลองและวิจัยงานทางวิชาการ
8. ประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ ครู และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษานและหน่วยงานอื่น ๆ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

1. ช่วยเหลือโรงเรียนในค่านวิชาการและการบริหารการศึกษา
2. เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาแก่กรมในทางวิชาการและการบริหารการศึกษา
ตามมารยาทของศึกษานิเทศก์

¹Kimball Wiles, Supervision for Better Schools, p. 10.

3. ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายวิชาการกับฝ่ายบริหาร
4. ช่วยเหลือในการจัดอบรมครู
5. ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับงานของศึกษานิเทศก์¹

ประโยชน์ของการจัดการนิเทศการศึกษา

สมศักดิ์ ศรีมานโนชน์ ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติตามขบวนการนิเทศ ซึ่งมีประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาทั้งในแง่ส่วนบุคคลและส่วนรวมพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ครูได้รับความเชื่อถือในการสร้างความเชื่อมั่นและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
2. การตัดสินใจปัญหา เป็นการตัดสินใจจากข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิคต่าง ๆ ในการนิเทศซึ่งเป็นข้อมูลที่เพียงพอและเชื่อถือได้ จึงเป็นการให้ความยุติธรรมแก่ครู
3. ครูสามารถจำแนกปัญหาของตนเองได้และสามารถเข้าใจยอมรับสภาพของตนเอง
4. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและครู เพราะได้มีโอกาสมาเผชิญหน้ากันเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Process)
5. งานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น งานวิชาการ ได้รับการพัฒนาโดยมีหยุดยั้ง²

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ชาวี มณีศรี, การนิเทศการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ บางแสน, 2520), หน้า 13-14.

²สมศักดิ์ ศรีมานโนชน์, การมัธยมศึกษา (พระนคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์, 2524), หน้า 191.

นางฉัตรชัย สุมาวงศ์ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดระเบียบงานนิเทศการศึกษา (Supervisory Organization) ว่า

1. กำหนดภารกิจให้ดำเนินเป็นแนวเดียว การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ต้องร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาหลายฝ่าย การจัดระเบียบงานจึงเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงาน ทำงานสอดคล้องกันเป็นผลิทำงานของแต่ละคนประสานกัน ทุกคนทำงานอยู่ภายในระเบียบงานเดียวกัน

2. การวางระเบียบงานนิเทศการศึกษายอมช่วยให้ครูมองเห็นขอบข่ายของงานเป็นส่วนรวม ช่วยกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนขึ้น ทำให้ครูอยากทำงานให้ก้าวหน้า เนื่องจากได้ร่วมงานวางนโยบาย เป็นผู้นำและได้ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากส่วนรวม

3. การจัดระเบียบงานช่วยให้ทุกคนรู้บทบาทและหน้าที่ของงาน เพราะการจัดระเบียบงานเป็นการกำหนดรูปร่างไว้ล่วงหน้า ผู้ปฏิบัติจึงสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของงานที่ทำได้โดยสะดวก เพราะผู้ร่วมงานทุกคนเข้าใจงาน โดยส่วนรวมแล้วทุกคนรู้หน้าที่ของตนโดยชัดเจน

4. การจัดระเบียบงานที่ทำดำเนินไปตามลำดับขั้นอย่างเป็นระเบียบ ทุกคนรู้ล่วงหน้าว่างานจะดำเนินไปเป็นขั้น ๆ อย่างไร การทำงานโดยมีระเบียบงานวางไว้จึงช่วยให้งานดำเนินไปได้โดยราบรื่น

5. การจัดระเบียบงานทำให้ครูสามารถวัดผลงานของตนได้ ในการจัดระเบียบงานนั้นย่อมต้องกำหนดความมุ่งหมายไว้เสมอ และผู้ปฏิบัติงานก็จะวัดผลงานได้ด้วยตนเอง

6. การที่มีระเบียบงานที่แน่นอนช่วยให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกมั่นใจในตำแหน่งหน้าที่ของตน ทราบว่าหน้าที่ของตนคืออะไร และมองเห็นความสำคัญของงานที่ตนปฏิบัติอยู่

7. การจัดระเบียบงานช่วยให้ทราบเรื่องงานที่กำลังทำอยู่และที่ใดทำไปแล้ว

ตลอดจนงานที่จะทำต่อไปในอนาคต¹

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในประเทศ

ปี พ.ศ. 2521 เสกสรร นาควงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา" พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญของพลศึกษาในเทศก์ ควรเป็น ผู้ที่มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่มีความศรัทธาในวิชาชีพ เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และขอบข่ายงานของตนเอง บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผนการสอนร่วมกับครู ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดอบรมเผยแพร่ผลการค้นคว้าวิจัยทางวิชา การ วางนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตร โครงการสอน ประมวลการสอน ช่วยสาธิตเทคนิควิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน จัดทำหนังสืออ่านประกอบการเรียน รับผิดชอบในการประเมินผลและวัดผลทางพลศึกษา จัดทำข้อสอบมาตรฐาน จัดประชุมสัมมนาในด้าน การวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประดิษฐ์ บำรุงรักษา ซ่อมแซมอุปกรณ์และเสนอแนะอุปกรณ์กีฬาสำหรับโรงเรียนที่ควรจัดหา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับสถานที่ อุปกรณ์และเวลาที่จะอำนวย ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมันทนาการ คำเนิการวิเคราะห์พัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปกติเป็นที่ปรึกษาของหน่วยนิเทศก์อบรมครูพลศึกษา แนะนำชุมชนให้ใช้สถานที่ในโรงเรียนหรือจัดกิจกรรมกีฬานันทนาการ กิจกรรมเยาวชนและทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

¹นาฏเจดีย์ว สุมาวงศ์, การนิเทศการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2516), หน้า 87-88.

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ความคิดเห็นของพลศึกษานิเทศก์ ครูพลศึกษาและผู้บริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01¹

ปี พ.ศ. 2521 กฤษณ์ น้ำเพชร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา" พบว่า

1. การปฏิบัติในค่านกระบวนกรในการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

2. การปฏิบัติในค่านโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการปฏิบัติค่านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูอาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติค่านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

3. การปฏิบัติกิจกรรมนิเทศการศึกษาโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติในค่านการนิเทศการสอน ในค่านการส่งเสริมทางวิชาการแก่ครู ในค่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งื่ออำนวยความสะดวกและห้องสมุด การประเมินผลและการสร้างขวัญของครู สำหรับในค่านที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันคือ เกี่ยวกับการปฏิบัติโดยที่ผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูอาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร

¹ เสกสรร นาควงศ์, "บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สาขาวิชาพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 87-95.

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้บริหาร และครูอาจารย์ มีความเห็นว่า ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในด้านการขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ขาดตัวบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อเอื้ออำนวยกิจกรรมปฏิบัติงาน ขาดการวางแผนงานในการดำเนินงานการนิเทศการศึกษา¹

ในปี พ.ศ. 2524 เทียม เต็มสงวนวงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง "การนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 8" พบว่า

1. สภาพการนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีลักษณะดังนี้ จำนวนศึกษานิเทศก์ที่ทำกรนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์และจำนวนโรงเรียนไม่ได้สัดส่วนกัน ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถสนองความต้องการของครูที่สอนวิทยาศาสตร์ได้ การนิเทศการสอนไม่ทั่วถึงในพื้นที่ที่รับผิดชอบ งานของศึกษานิเทศก์มีมากเกินไป หน่วยศึกษานิเทศก์ไม่มีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ งบประมาณส่วนมากใช้ในการอบรมครูประจำกรและผู้บริหารโรงเรียน มีหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูประจำกรทำให้ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติและการติดตามผลการฝึกอบรม ศึกษานิเทศก์ที่ทำกรนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์ โดยทั่วไปได้รับความยอมรับนับถือจากครูที่สอนวิทยาศาสตร์

2. การบริหารการนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์มีแนวทางปฏิบัติสรุปได้ดังนี้

2.1 ถ้อยตามแนวทางปฏิบัติที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้

2.2 คำนึงถึงความต้องการของโรงเรียน

¹ กฤษณี น้ำเพชร, "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 114-119.

- 2.3 คำนี้ถึงถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยส่วนรวม
3. การดำเนินงานการนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์ เวียงตามลำดับความสำคัญ คือ
 - 3.1 จัดประชุมอบรม สัมมนา ครูอาจารย์หรือผู้บริหารการศึกษา
 - 3.2 ประเมินผลงานทางด้านวิชาการ
 - 3.3 เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญศึกษา
 - 3.4 จัดทำคู่มือครูและหนังสือประกอบการ เรียงการสอน
 - 3.5 ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ
 - 3.6 นิเทศการสอนและบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ
 - 3.7 พัฒนาหลักสูตร คัดเลือกแบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอน
 - 3.8 ศึกษาทดลองวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. การนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์มีปัญหาและอุปสรรค คือ การวางแผนไม่รัดกุมพอ การจัดองค์การไม่เหมาะสม ขาดบุคลากรที่มีความสามารถสูง การประเมินผลไม่ทันต่อเหตุการณ์ ขาดแคลนงบประมาณ มีหลายหน่วยงานปฏิบัติงานซ้ำซ้อนในโรงเรียน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน¹

ปี พ.ศ. 2521 วีรเวท ปะทะยศ ได้ศึกษาเรื่อง "ความต้องการการนิเทศวิชาพลศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" พบว่า ครูใหญ่และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือจากพลศึกษานิเทศก์ โดยช่วยแนะนำวิธีการ

¹เทียม เติมสงวนวงศ์, "การนิเทศการสอนวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 8" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524), หน้า 114-125.

สอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ ต้องการได้รับเอกสารคู่มือต่าง ๆ ทางพลศึกษา ช่วยแนะนำในการผลิตอุปกรณ์ทางพลศึกษาขึ้นใช้เอง ช่วยหารายได้พิเศษมาปรับปรุงค่านอุปกรณ์และสถานที่ทางพลศึกษา ช่วยกระตุ้นให้ทางโรงเรียนปรับปรุงโครงการสอนและกิจกรรมพลศึกษา ช่วยเป็นสื่อกลางในการประสานงานติดต่อเกี่ยวกับกิจการด้านพลศึกษาและกีฬาต่าง ๆ ของโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับทางโรงเรียน ชี้แจงโปรแกรมการนิเทศและวิธีการเยี่ยมนิเทศให้โรงเรียนทราบล่วงหน้า ช่วยดำเนินการบริการชุมชนของทางโรงเรียนในค่านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการและลูกเสือ จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการแก่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา นอกจากนี้ ครูใหญ่และครูพลศึกษาต้องการให้พลศึกษานิเทศก์เป็นคนตรงต่อเวลา ชยันและอุทิศเวลาให้กับงาน กระจือร้อน สนใจงานนิเทศ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองกาลไกลและพลศึกษานิเทศก์ควรผ่านการศึกษอบรมวิชาหลักและวิธีการสอนพลศึกษาและวิชาการนิเทศทางการพลศึกษา

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศวิชาพลศึกษาค้นต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบภายในกลุ่ม ระหว่างเขตต่าง ๆ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มและเปรียบเทียบโดยแบ่งตามระดับวุฒิการศึกษา ปรากฏว่า ความคิดเห็นและความต้องการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05¹

ปี พ.ศ. 2522 ทวี ชำนินอก ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" พบว่า อาจารย์สอนภาษาไทยในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการการนิเทศการสอนภาษา

¹วีรเวช ปะทะยศ, "ความต้องการการนิเทศวิชาพลศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 90-94.

ไทยทางด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อสร้างโปรแกรมการสอนล่วงหน้า ความรู้ในเนื้อหาวิชาพื้นฐาน การปรับปรุงวิธีสอน การสร้างและการใช้อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผลการสอน ผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเวลาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาในหลักสูตร ขาดตำราเรียนเอกสารประกอบคำบรรยายและอุปกรณ์ประกอบการสอน มีงานพิเศษทำมากนอกจากการสอนและอาจารย์ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน อุปสรรคในการปรับปรุงการสอนภาษาไทย คือ ขาดความสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้ร่วมงานและขาดงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภาษาไทย คือ ควรให้อาจารย์ทุกคนมีโอกาสได้รับการอบรมสัมมนา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพและผู้บริหาร ควรจะติดตามผลการสอนอย่างสม่ำเสมอ¹

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1957 เกรซ แอดัมส์และลูซิลล์ โบว์ (Grace L. Adams and Lucille Bowie) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในเรื่อง "How We Learn : Implications for Supervision" ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาจะช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ศึกษาในเทศกไม่ใช่มัคกับบัญชาของครูแต่เป็นผู้ที่ให้บริการแก่ครูโดยตรง²

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ทวี ชำนิณอก, "ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ", หน้า 76-82.

²Grace L. Adams and Lucille Bowie, "How We Learn : Implications for Supervision," Education 78 (December 1957) : 211-215.

ในปี ค.ศ. 1958 เกรซ คัมบลิว เคิร์ตซ์ (Grace W. Kurtz) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาในเรื่อง "An Intern Experience Elementary School Supervision" ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่รับผิดชอบต่อคณะครูและผู้บริหารในเรื่อง การประสานงาน การแนะนำและจูงใจครู การสังเกต การสอน การสาธิตการสอน การวางโครงการนิเทศ การเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาทางการศึกษา เป็นที่ปรึกษาและเป็นวิทยากรเกี่ยวกับหลักสูตร การประเมินผล การคัดเลือกอุปกรณ์การสอน ทำการเก็บงาวิจัย การปฐมนิเทศครูใหม่ การวางโครงการร่วมกับครูเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนกับโรงเรียนและบริการให้คำปรึกษาแนะนำอื่น ๆ ¹

ในปี ค.ศ. 1961 คาโรไลน์ กัสส์ (Carolyn Guss) ได้ศึกษาถึงความรู้สึกของครูที่มีต่อการนิเทศการศึกษา ปรากฏว่า ครูเห็นว่า การนิเทศการศึกษายังไม่เป็นศูนย์กลางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและยังไม่ได้เตรียมเพื่อช่วยในการสอนและพบว่าครูต้องการการนิเทศที่จะช่วยพวกเขาในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน²

ในปี ค.ศ. 1963 เบน เอ็ม ฮาร์ริส (Ben M. Harris) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า กิจกรรมการนิเทศเป็นกิจกรรมเพื่อคงไว้และสนับสนุนส่งเสริมระดับการสอนของครูให้ดีขึ้น³

¹Grace W. Kurtz, "An Intern Experiences Elementary School Supervision," Administration and Supervision 44 (May 1958) : 147-158.

²Carolyn Guss, Supervision : Emerging Profession (Washington D.C. : Sixteen Street, N.W., 1969), pp. 84-86.

³Ben M. Harris, Supervision Behavior in Education (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1963), pp. 18-19.

ในปี ค.ศ. 1971 เบอร์แทรม ชาร์ลส์ ลินดีมานน์ (Burtram Charles Lindemann) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการติดต่อกันระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์ในหัวข้อเรื่อง "Communication Between Teachers and Supervisors" ผลการวิจัยพบว่า ครูติดต่อกับครูคนอื่น ๆ ซึ่งกันและกันมากกว่าติดต่อกับศึกษานิเทศก์ และในแถบชนบทครูติดต่อกับศึกษานิเทศก์เป็นแบบไม่เป็นทางการมากกว่าติดต่อบนเป็นทางการ¹

ในปี ค.ศ. 1977 ม็อค เวอร์จิล วิลสัน (Mock Virgil Wilson) ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อสังเกตของศึกษานิเทศก์ในเรื่อง "A Study of the Perceptions of Supervisors by Selected Elementary Teachers" การศึกษานี้เพื่อต้องการทราบความสัมพันธ์ของการนิเทศกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตเห็นของศึกษานิเทศก์ เพื่อทราบความต้องการการนิเทศของครูโรงเรียนประถมศึกษามีความต้องการเพียงใดจากการศึกษาพบว่า ครูมีความรู้สึกว่าการให้มีการนิเทศในโรงเรียนและพบว่า บุคลิกลักษณะของครูไม่มีผลต่อขบวนการนิเทศ

ในปี ค.ศ. 1971 บ็อบบี้ เกรย์ มาโลน (Bobby Gray Malone) แห่งมหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี ได้วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกในรัฐมิสซิสซิปปี โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการรับรอง

¹Burtram Charles Lindemann, "Communication Between Teachers and Supervisors," Dissertation Abstracts International, Vol 31, No. 9 (March 1971), p. 4422-A.

²Mock Virgil Wilson, "A Study of the Perceptions of Supervisors by Selected Elementary Teachers," Dissertation Abstracts International, Vol. 38, No. 4 (October 1977), p. 1858-A.

มาตรฐานจากสหพันธ์โรงเรียนและวิทยาลัยภาคใต้ ซึ่งได้รับการคัดเลือกแล้ว ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์และครูมีความเห็นตรงกันในด้านการเอาใจใส่เกี่ยวกับคุณค่าของการปฏิบัติงานนิเทศมากกว่าการเอาใจใส่ว่า อาจารย์ใหญ่ทำอะไรและเห็นว่าการเยี่ยมชั้นเรียนและการประชุมครู เพื่อเป็นสื่อในการนิเทศมีคุณค่าน้อย อาจารย์ใหญ่ปฏิบัติงานด้านการเยี่ยมชั้นเรียนน้อยกว่าท่านอื่น ๆ ทั้งอาจารย์ใหญ่และครูให้คุณค่าการอบรมครูประจำการและการปฏิบัติหน้าที่นิเทศทั่ว ๆ ไปว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการนิเทศ และอาจารย์ใหญ่ให้คุณค่าการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศในทุก ๆ ด้านมากกว่าครู¹

ในปี ค.ศ. 1972 อัลวา ลีออน สิบบิท จูเนียร์ (Alva Leon Sibbitt Jr.) แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนาได้วิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนมัธยมชั้นสูงขนาดเล็กที่ได้รับการคัดเลือกของรัฐอินเดียนา เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่และครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และการพัฒนาอาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ขาดการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศระหว่างอาจารย์ใหญ่กับครู ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 60 ข้อใน 75 ข้อ มีการปฏิบัติงานนิเทศ 2-3 ข้อ ที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง อาจารย์ใหญ่ไม่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการเร่งเร้าให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพครู และการปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน โครงการนิเทศเน้นเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันในการคัดเลือกแบบเรียน การประสานงานในการจัดกิจกรรมการแนะแนว มีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอน อาจารย์ใหญ่และครูต้องการให้มีการจัดโครงการนิเทศที่ดีที่จะช่วยพัฒนาอาชีพและปรับปรุงการเรียนการสอน แต่ไม่เห็นด้วย

¹Bobby Gray Malone, "Supervisory Practices of Principals in Selected Secondary School in Mississippi," Dissertation Abstracts International, Vol. 32, No. 3 (September 1971), p. 1233-A.

ที่จะให้ครูจัดทำรายงานการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนเสนอศึกษานิเทศก์ เพราะครูไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาของศึกษานิเทศก์ การปฏิบัติงานการนิเทศต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างอาจารย์ใหญ่ ครูและศึกษานิเทศก์¹

ในปี ค.ศ. 1978 เฮทเซล แมรี อัลเบิร์ต (Hetzal Marie Albert) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและเจตคติของศึกษานิเทศก์ อาจารย์ใหญ่และครูต่องานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของตำบลในฟิลาเดลเฟีย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

กานความเหมาะสมและการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา

1. ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการนิเทศ โดยการเยี่ยมชั้นเรียนอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง
2. อาจารย์ใหญ่และครูเห็นว่าการนิเทศโดยอาจารย์ใหญ่และศึกษานิเทศก์เป็นการเหมาะสมแล้วไม่จำเป็นต้องพึ่งความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก
3. ศึกษานิเทศก์เห็นว่า การนิเทศโดยศึกษานิเทศก์และอาจารย์ใหญ่ยังไม่เพียงพอ
4. อาจารย์ใหญ่และศึกษานิเทศก์เห็นว่า มีความจำเป็นที่จะมีการนิเทศโดยติดต่อกับศึกษานิเทศก์เพิ่มขึ้นแต่ครูเห็นว่าไม่จำเป็น
5. ศึกษานิเทศก์เห็นว่าควรได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ในตำบลเพิ่มขึ้นแต่อาจารย์ใหญ่และครูเห็นว่าไม่จำเป็น

¹Alva Leon Sibbitt Jr., "Principals and Teacher'

ค่านเทคนิคการนิเทศการศึกษา

1. คีษานินเทศกั อาการยัโหญ่และครูเห็นว่การควมมีการช่วยเหลือ สนับสนุน เทคนิควิธีสอนของครูโดยการริเริ่มวางโครงการที่จะปรับปรุงการสอน
2. คีษานินเทศกัและอาการยัโหญ่ เห็นว่ การช่วยเหลือให้เกิดความก้าวหน้า ในวิชาชีพรู โดยการอธิบายและแนะนำจะเป็นการกระตุ้นครูถึงความมั่นใจการเป็นสมาชิก ในคณะครู และทำให้เกิดความพอใจในการทำงานตลอดจนให้การรับรองในความพยายาม ครูเห็นว่การช่วยเหลือให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพครู โดยการร่วมประชุมปรึกษาหารือ การบริการอื่น ๆ และมีห้องสมุดทางวิชาชีพรู
3. คีษานินเทศกัและอาการยัโหญ่เห็นว่ การช่วยเหลือในการแนะนำเทคนิค วิธีในการควบคุมชั้นเรียน ทำให้ครูสามารถจัดโครงการชั้นเรียนอย่างมีระเบียบ ครูเห็นว่ ความช่วยเหลือในการคาดหมายปัญหาของชั้นเรียนล่วงหน้าเป็นเทคนิควิธีที่มีประโยชน์
4. คีษานินเทศกั อาการยัโหญ่และครู เห็นว่ การควมมีการประชุมปรึกษาหารือ หลังจากการเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลเทคนิควิธีในการนิเทศ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Hetzel Marie Albert, "Role Perceptions and Attitude of Supervisors, Principals, and Teachers toward Supervision in the Elementary Schools of the Archdiocese of Philadelphia," Dissertation Abstracts International, Vol. 39, No. 4 (October 1978), p. 1953-A.